

نماگرهای اقتصادی شرکت‌های بیمه در ایران

برگرفته از گزارش پژوهشی
(نماگرهای اقتصادی شرکت‌های بیمه)

هجری گزارش: ابوالفضل خاوری‌نژاد

روابط عمومی پژوهشکده بیمه

 ircacir

<https://redl.ink/ircacir>

ورق بزیید ۱۰ اسلاید

نماگرهای اقتصادی استخراج شده از صورت‌های مالی شرکت‌های بیمه و بررسی تحولات آن‌ها در دوره زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸

۱. **نماگرهای اقتصادی شرکت‌های بیمه عضو بورس، فرابورس و بازار پایه (بخش خصوصی صنعت بیمه)**

• شکاف پس‌انداز/سرمایه‌گذاری در شرکت‌های بیمه خصوصی، برای سال‌های ۹۵ و ۹۶ منفی بوده است. در این دو سال شرکت‌های بیمه با کسری مواجه بوده‌اند و برای تأمین مالی به ناچار از منابع بیرونی استفاده کرده‌اند. آنچه در این دو سال موجب منفی شدن شکاف مذکور شده فزونی تشکیل سرمایه بر پس‌انداز بوده است.

• شکاف پس‌انداز/سرمایه‌گذاری در شرکت‌های بیمه خصوصی، برای سال‌های ۹۷ و ۹۸ مثبت است. یعنی شرکت‌های بیمه برای سرمایه‌گذاری مالی و در اختیار قرار دادن منابع

مآزاد آود به واحدهای دیگر، اقدام نموده‌اند. در واقع در این دو سال تشکیل سرمایه از پس‌انداز کمتر بوده است.

• ارزش ستانده در سال‌های ۹۴ تا ۹۷ به صورتی یکنواخت افزایش یافته و در سال ۹۸ با افزایش شدید در میزان ارزش‌افزوده و به نسبت کمتری در میزان مصارف واسطه، جهش قابل توجهی را تجربه کرده است.

• مآزاد عملیاتی شرکت‌های بیمه (سهم سرمایه از ارزش‌افزوده) در تمام سال‌ها سهم بالایی از ارزش‌افزوده را به خود اختصاص داده اما رشد آن در سال‌های ۹۷ و ۹۸ بسیار قابل توجه بوده است.

• حاصل‌جمع خالص دارایی‌های دریافتنی و ارزش‌افزوده برابر با درآمد اولیه است. در شرکت‌های بیمه در اکثر سال‌ها درآمد دارایی پرداختنی بیشتر از درآمد دارایی دریافتنی بوده است.

• در سال‌های مورد بررسی، ترجیح شرکت‌های بیمه برای سرمایه‌گذاری، استفاده از سپرده، سایر مطالبات و اوراق بهادار [به جز سهام] بوده و کاهش سهم سایر مطالبات از کل خالص دارایی‌های شرکت‌های بیمه را شاهد هستیم. این در حالی است که سهم سرمایه و مشارکت در شرکت‌ها، اوراق بهادار به جز سهام، سپرده‌ها و حتی پول نقد در مجموع افزایشی بوده است.

• تغییر در ارزش ویژه شرکت‌های بیمه در اکثر سال‌ها به صورت توأمان تحت تأثیر میزان تشکیل سرمایه و تغییر در خالص دارایی‌های مالی قرار داشته و در سال‌های ۹۵ و ۹۶ ارزش تغییر در خالص دارایی‌های مالی منفی بوده است. در سال ۹۸ ارزش ویژه تحت تأثیر افزایش قابل توجه در تشکیل سرمایه و به نسبت بیشتر خالص دارایی‌های مالی، با جهشی قابل توجه به رقم بی‌سابقه سی هزار میلیارد ریال رسیده و از

آن عبور کرده است.

۲. مقایسه نماگرهای اقتصادی تلفیقی شرکت‌های بیمه عضو بورس، شرکت‌های فرابورس و شرکت‌های بازار پایه

• سهم شرکت‌های بیمه فرابورس از ستانده کل و مصارف واسطه و ارزش افزوده کل در سال‌های ۹۷ و ۹۸ از شرکت‌های بیمه عضو بورس تهران سبقت گرفته است. با این تفاوت که در سال ۹۷ شاهد کاهش اندک میزان مصارف واسطه شرکت‌های عضو بورس تهران هستیم. همچنین ارزش افزوده شرکت‌های عضو بورس در سال ۹۷ نسبت به سال ۹۶ اندکی افزایش داشته در حالی که رقم ستانده نسبتاً ثابت بوده است.

• به علت اندازه نسبتاً بزرگ شرکت‌های عضو بورس، علی‌رغم تعداد بیشتر شرکت‌های فرابورس، همچنان سهم قابل توجهی از ستانده کل شرکت‌های بیمه به شرکت‌های عضو

بورس تعلق دارد.

- جبران خدمات پرداختی شرکت‌های عضو بورس از دو گروه دیگر بیشتر است این بدان معنی است که شرکت‌های فرابورس در سال‌های مختلف، مزاد عملیاتی بیشتری را به حساب خودشان منظور کرده‌اند.
- در ارتباط با درآمد اولیه کل، فاصله بین شرکت‌های عضو بورس و فرابورس در سال‌های ۹۷ و ۹۸ افزایش یافته است (شرکت‌های عضو فرابورس سبقت گرفته‌اند).
- برای پس‌انداز و سایر منابع داخلی، فاصله بین دو گروه شرکت‌های عضو بورس و فرابورس کاهش قابل ملاحظه‌ای یافته است، لازم به ذکر است که در سال ۹۷ رقم پس‌انداز و سایر منابع شرکت‌های بازار پایه منفی بوده است.

۳. **نماگرهای اقتصادی شرکت بیمه ایران (تنها شرکت تجاری دولتی در صنعت بیمه)**

- در شرکت بیمه ایران شکاف پس‌انداز/سرمایه‌گذاری برای سال‌های ۹۵ و ۹۶ منفی (تأمین مالی با استفاده از منابع بیرونی) و برای سال‌های ۹۷ و ۹۸ مثبت (مازاد منابع) است.
- ارزش ستانده در سال‌های ۹۴ تا ۹۷ با افت‌وخیز بوده و در سال ۹۸ با افزایش شدید در ارزش ستانده و به نسبت کمتری مصارف واسطه، جهش قابل توجهی را تجربه کرده است.
- علت اصلی نوسان ارزش افزوده در سال‌های مورد بررسی، نوسان شدید در مازاد عملیاتی شرکت بوده است. مازاد عملیاتی در سال‌های ۹۴ و ۹۷ سهم مثبت کوچکی از ارزش افزوده را تشکیل داده، در سال ۹۵ به میزان قابل توجهی منفی بوده و در سال‌های ۹۶ و ۹۸ به اندازه زیادی مثبت شده اما در سال ۹۸ جهش قابل ملاحظه‌ای داشته است.

• تغییر در ارزش ویژه شرکت بیمه ایران در اکثر سال‌ها بیشتر تحت تأثیر قلم تغییر در خالص دارایی‌های مالی بوده است. این قلم در سال‌های ۹۴ تا ۹۷ بر ارزش ویژه تأثیر منفی گذاشته و در سال ۹۸ ارزش ویژه تحت تأثیر این قلم افزایش قابل توجهی یافته و در نهایت مثبت شده است. رقم تشکیل سرمایه نیز در اکثر سال‌ها مثبت اما کوچک است.

• سهم شرکت بیمه ایران از ستانده کل شرکت‌های بیمه حدود ۳۰ درصد است که در دوره‌های مختلف متفاوت است. چنانکه در سال ۹۵ به پایین‌ترین میزان یعنی ۹ درصد رسیده است.

• سهم مصارف واسطه شرکت بیمه ایران از کل مصارف واسطه شرکت‌های بیمه همواره بالای ۳۰ درصد و رقم متوسط آن ۳۵ درصد می‌باشد.

• سهم شرکت بیمه ایران از ارزش افزوده در سال ۹۵ منفی بوده و با در نظر نگرفتن سال ۹۵ به طور متوسط ۲۷ درصد است.

- سهم جبران خدمات پرداختی این شرکت از کل شرکت‌های بیمه روند کاهشی داشته و از ۳۸ درصد در سال ۹۴ به ۲۲ درصد در سال ۹۸ رسیده و متوسط این نسبت ۲۸ درصد است.
- مزاد عملیاتی این شرکت با نوسان زیادی روبه‌رو بوده به طوری که در سال ۹۷ به مقدار زیادی منفی شده و در سال‌های ۹۶ و ۹۸ به ترتیب به ۵۵ و ۳۲ درصد رسیده است. الگوی تغییرات درآمد اولیه شرکت نیز بسیار شبیه الگوی تحول مزاد عملیاتی است.
- در طول سال‌های مورد بررسی سهم متوسط شرکت بیمه ایران از پس‌انداز کل شرکت‌های بیمه با دامنه نوسان زیاد کاهش یافته و حتی منفی شده است. نکته قابل توجه این‌که در سال ۹۸ این سهم به ۳۴ درصد رسیده که با توجه به عملکرد سال‌های قبل رقم قابل توجهی است.
- نسبت تشکیل سرمایه شرکت بیمه ایران به نسبت کل شرکت‌های بیمه در فاصله سال‌های ۹۵ تا ۹۸ نسبتاً پایین و بین ۰/۰۵- تا ۰/۰۹ درصد بوده است.
- ارزش ویژه شرکت در سال‌های ۹۵ تا ۹۷ منفی بوده و در سال ۹۸ به ۲۴ درصد تغییر در ارزش ویژه کل شرکت‌های بیمه رسیده است.

تهیه شده در
روابط عمومی پژوهشکده بیمه

www.irc.ac.ir